Raadsvergadering d.d. 19 december 2024

Aan de raad,

Onderwerp
Tweede wijziging Verordening Jeugdhulp 2019

Portefeuillehouder
J.H.C.M. Briels

Beslispunten
1. De tweede wijziging van de verordening Jeugdhulp 2024 vast te stellen.

Samenvatting
Naar aanleiding van een uitspraak van de Centrale Raad voor Beroep (CRvB) moet de gemeente Laarbeek het begrip 'eigen kracht' in het kader van de Jeugdwet verwerken in een verordening. Eigen kracht is het vermogen van ouders en kinderen om zelf hun leven vorm te geven. Dit gaat over zelfregie, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.
Met het aanpassen van de verordening Jeugdhulp 2019 krijgen kinderen en hun ouders meer rechtszekerheid.

Aanleiding
De Centrale Raad van Beroep (CRvB) deed op 29 mei 2024 drie uitspraken waarin zij stelde dat de criteria rondom de toetsing van eigen kracht moeten vastliggen in een raadsverordening. Dit vanwege rechtszekerheid en duidelijkheid. Eigen kracht is het vermogen van ouders en kinderen om zelf hun leven vorm te geven. Dit gaat over zelfregie, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.

Als gevolg hiervan konden aanvragen Jeugdhulp formeel niet meer afgewezen worden vanwege eigen kracht. Het DB van de GR Peelgemeenten heeft vervolgens akkoord gegeven om toch de afwijzingsgrond eigen kracht te blijven hanteren. Dit vanwege het maatschappelijk belang en omdat met de benodigde spoed een voorstel tot wijziging van de raadsverordening zou volgen.

Inmiddels heeft de Adviesraad Sociaal Domein een positief advies uitgebracht op de voorgestelde afwegingskader Jeugdhulp. Het afwegingskader leggen wij nu voor.

Beoogd effect en/of resultaat
Het aanpassen van de verordening Jeugdhulp 2019 geeft kinderen en hun ouders meer rechtszekerheid.

Argumenten
1.1 Formalisering van de regels borgt rechtszekerheid voor inwoners.
In 2016 is een interne richtlijn over gebruikelijke hulp opgesteld voor de medewerkers in de uitvoeringspraktijk. Die richtlijn is nooit formeel vastgesteld. De CRvB (hoogste rechterlijke

instantie voor sociaal domein) heeft inmiddels drie uitspraken gedaan over de Jeugdwet en bepaald dat gemeenten in hun verordening het begrip eigen kracht/gebruikelijke hulp moeten uitwerken. Dit vanwege het geven van voldoende rechtszekerheid aan kinderen en hun ouders.

1.2 Het afwegingskader zorgt voor een duidelijk kader voor de uitvoeringspraktijk.
In het afwegingskader, dat als bijlage is opgenomen in de wijziging van de verordening jeugdhulp 2019 (bijlage 1) wordt de reikwijdte van het begrip eigen kracht uiteengezet. Dit biedt een duidelijk kader voor de uitvoering. Deze sluit aan op de lijn zoals die feitelijk al langer wordt gehanteerd in de praktijk.

1.3 We hanteren "Nee, tenzij", maar mensen mogen niet tussen wal en schip vallen.
Paragraaf 2 van het afwegingskader hanteert het uitgangspunt "nee, tenzij". Alleen indien sprake is van één van de vier genoemde situaties kan aanvullend of in plaats van eigen kracht een individuele voorziening worden toegekend. De ondersteuning door de toegekende voorziening wordt dan verricht door een derde (zorgaanbieder of persoon buiten de leefeenheid van de cliënt). Zie ook paragraaf 4 van het afwegingskader.

1.4 Er zijn in de praktijk geen gevolgen voor inwoners.
Met het nieuwe afwegingskader wordt de huidige uitvoeringspraktijk geformaliseerd. Deze lijn wordt al langere tijd gehanteerd door medewerkers.

1.5 De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is positief.
Op advies van de adviesraden van de Peelgemeenten is een hardheidsclausule toegevoegd in paragraaf 6 van het afwegingskader. Mensen mogen namelijk niet tussen wal en schip belanden en rigide uitleg van de regels past niet in de lijn van de Jeugdwet. De ASD is blij met deze toevoeging.
Daarnaast heeft de ASD de volgende opmerkingen/adviezen (zie bijlage 3):
- Gebruik dit beleid en bijbehorende handboeken niet als afvinklijst. Kijk eerst wat er in een specifieke situatie nodig is.
- Voeg aan de beleidsregels een punt toe over (het moment van) onderzoek naar de effectiviteit en evaluatie.
Deze punten nemen we mee in het vervolg.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten
Deze uitspraak geldt alleen voor Jeugdhulp. Onze inwoners krijgen rondom de Wmo ook meer rechtszekerheid over gebruikelijke hulp/eigen kracht. Wij hebben inhoudelijk dezelfde regels voor de Wmo vastgesteld in de beleidsregels gebruikelijke hulp Wmo Laarbeek 2024.
Indien nodig of gewenst nemen we gebruikelijke hulp op een later moment op in de verordening Wmo.

Financiën
De in het afwegingskader neergelegde lijn wordt feitelijk al langer gehanteerd. Daarmee zal de landing in de uitvoeringspraktijk een zachte zijn, zonder grote noemenswaardige financiële consequenties.

Juridische aspecten

Zolang de verordening niet is aangepast, hebben gemeenten formeel geen grond om aanvragen Jeugdhulp af te wijzen met een beroep op gebruikelijke hulp/eigen kracht. Mede gezien vanuit de maatschappelijke context, waaronder de koers van de Peelgemeenten tot normaliseren, is het nodig om dus zo snel mogelijk de verordening Jeugdhulp aan te passen.

Vervolgstappen

Na vaststelling wort het wijzigingsbesluit Verordening Jeugdhulp gepubliceerd.
De uitvoeringspraktijk wordt gemonitord en waar nodig wordt de verordening geactualiseerd.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Tweede wijziging van de verordening Jeugdhulp 2019
2. Concept-raadsbesluit over wijziging verordening Jeugdhulp 2024
3. Advies van de adviesraad sociaal domein Laarbeek over afwegingskader gebruikelijke hulp
4. Memo van de GR Peelgemeenten aan adviesraden over afwegingskader gebruikelijke hulp
5. Reactie op advies van de ASD

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris



J.W.M. van de Ven

burgemeester



Y.C.M.G. de Boer